

Lesz-e pénzügyi forgalmi adó?

Milyen legyen az adórendszer?

Mit mutat az adók története?

Mi a kapcsolat a növekedés és az adózás között?

Mik a progresszív adózás veszélyei?

Szerzőnk kitűnő könyvet írt az Egyesült Államok adórendszeréről. Száz évvel ezelőtt a kisméretű amerikai államot csak vámok és az alkoholra, dohányra kivetett jövedéki adók finanszírozták. Még 1940-ben is csak az amerikaiak 3 százaléka fizetett személyi jövedelemadót (szja), és ebben az évben fizettek először nyugdíjjárulékot. A világháború meghozta a magas progresszív adókat és a nagy államot. Ez Ronald Reagan adóforradalmáig fennmaradt. Ezt követően csökkentek a jövedelmi adók, de nincs áfa, ezért elégtelenek az állam adóbevételei.

Bruce Bartlett szerint le kell számolni néhány adóillúzióval. Nem igaz, hogy minden adóemelés rossz és minden adócsökkentés jó. Ha az adócsökkentések révén nő a költségvetési deficit, akkor nő az államadósság. Az sem igaz, hogy a minél kisebb állam jó a gazdaságnak: az dönt, hogy az állam mire költ és hogyan. Az sem áll, hogy minél kisebb az adóterhelés, annál gyorsabb a növekedés: magas adóterheléssel is nőttek gyorsan, alacsonnyal is lassan gazdaságok. A döntő az adók összetétele, belső szerkezete és az adó-kivetés köre. Az is illúzió, hogy az adócsökkentések „kifizetik magukat”. Reagan nagy adócsökkentéseinek harmada jött csak vissza a többlet adóbevételeiből a költségvetésbe.

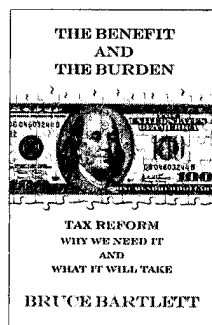
Szerzőnk szerint az szja csak kétféle lehet: arányos és progresszív. Előbbi fair, egyszerű, jobb a növekedésnek, de erős politikai elhatározás kell a bevezetéshez. Utóbbival az a baj, hogy visszafogja a teljesítményt, és ha egyszer letérünk az arányosságról, nincs megállás. A progresszív adózás kezdettől vitatott, mert végül a vagyon elkobzásához vezet. Ezt Marx be is vallotta: „Az erősen progresszív személyi jövedelemadó az egyik kulcsfontosságú lépés a kommunizmus felé.”

Magyarországon csendes adóforradalom zajlik. Megtettük az első lépéseket, hogy itt-hon legyen az Európai Unió, sőt a globális

gazdaság egyik leghatékonyabb adórendszerére. Új alapelvekre építjük döntéseinket. Ezek: egyszerűség, időbeli stabilitás, fokozatosan csökkenő adócentralizáció, az adózók körének szélesítése, a jövedelmi adók csökkentése és a fogyasztási-forgalmi adók növelése, az adózás „zöldítése”, az arányosság érvényesítése a jövedelmi adóknál, a szociális szempont érvényesítése a forgalmi adóknál és a foglalkoztatás ösztönzése a járulékoknál. Haladunk a jövedelmek alacsony és arányos adóterhelése felé: 2013-tól már valóban egykulcsos lesz az arányos jövedelemadó. Lépéseket tettünk egy széthúzott áfa-rendszer felé. Jobb volna öt kulcs – 5, 15, 20, 25, 30 százalékkal –, de az unió még nem engedi. Megyünk azonban egy ötkulcsos, élők munkát terhelő adózás felé, ami elismeri a magyar munkaerő kínálati és keresleti egyenlőtlenségeit. A 100 százalékos általános kulcs mellett van már 50 százalékos (közszférából kilépők esetén 1 évre, kétszer 4 órás női munka esetén) és 0 kulcsunk (rehabilitációs kártyával rendelkezők és startmunkások), de még szükségünk lesz egy 75 és egy 25 százalékos kulcsra is. A központi vagyondót sokan kérik, de ez nem jó ötlet, mert csak igazságtalan lehet: ami látható, az adóztatható, ami nem, az nem adózik. Az önkormányzatok differenciált ingatlanadóztatása a kisebb rossz: erre megyünk, de ennek is van kockázata.

A pénzügyi rendszerben nincs forgalmi adó, miközben az adózás súlypontját áthelyezzük a forgalomra és fogyasztásra: be kell vezetnünk a pénzügyi forgalmi adót. A kisvállalkozások körében nincs még egyszerű adóztatás: bevezetjük a 30 főig egyszerűbb vállalkozói adót. Az elmaradt térségekben még nincs differenciált adózás: jön a szabad vállalkozási zónák kedvező adózása. Nincs igazságos adórendszer, de lehet hatékony az adózás. ■

uzlet@hetivalasz.hu

Bruce Bartlett:
The Benefit and the Burden, Tax Reform, Why we need it and what it will take,
Simon and Schuster, 2012,
SimonandSchuster.com

Nem igaz, hogy minden adóemelés rossz és minden adócsökkentés jó.